

Duration- 3 Hours

वेळ ३ तास

Total Marks- 100

गुण -१००

- N.B. :- 1) All questions are compulsory. सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत
2) All questions carry equal marks. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत
3) Figures to the right indicates marks. उजवीकडील अंक गुण दर्शवितात

Q.1 A Discuss the main arguments of the Realist approach to the study of international Relations **20**

आंतरराष्ट्रीय संबंधांच्या अभ्यासातील वास्तववादी दृष्टिकोनाच्या प्रमुख युक्तिवादांची चर्चा करा

OR किंवा

B Define Balance of power and discuss its techniques.
सत्ता समतोल या संकल्पनेचा अर्थ सांगा आणि सत्ता समतोलाच्या तंत्रांची चर्चा करा.

Q 2 A Discuss the role of Cold war in creating a rigid bipolar world. **20**
परीदृढ द्विध्रुवीय विश्व रचनेच्या निर्मितीतील शीत युद्धाच्या भूमिकेची चर्चा करा.

OR किंवा

B Describe the reasons of the rise of unipolar world in the post-cold war era.
शीत युद्धोत्तर कालखंडात एकध्रुवीय विश्व निर्मितीच्या कारणांचे वर्णन करा.

Q 3 A Discuss Disarmament as a measure to promote Peace in international Relations **20**
आंतरराष्ट्रीय संबंधात शांतता निर्माण करणारे प्रमुख साधन म्हणून निश्स्त्रीकरणाची चर्चा करा.

OR किंवा

B Define conflict and discuss the nature and types of conflict. **20**
संघर्ष संकल्पनेचा अर्थ सांगा आणि संघर्षाचे स्वरूप आणि प्रकार यांची चर्चा करा.

Q 4 A Explain the impact of Globalization on the world **20**
जागतिकीकरणाचा जगावर होणारा परिणाम स्पष्ट करा

OR किंवा

B Critical view on the role of world bank.

जागतिक बँकेच्या भूमिकेचे टीकात्मक परीक्षण करा.

Q 5 Write Short Notes on **Any Two** of the following टीपा लिहा – कोणत्याही दोन

20

a) Human Security

मानवी सुरक्षा

b) WTO

जागतिक व्यापार संघटना

c) Scope of International relations

आंतरराष्ट्रीय संबंधांची व्याप्ती

d) Arms Control

शस्त्र नियंत्रण